

آیین نامه شماره ۸۶

شورای عالی بیمه در اجرای ماده ۱۷ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری، در جلسه مورخ ۱۳۹۳، ۰۲، ۳۰، «قرارداد بیمه تعهد پرداخت حقوق ورودی عبور کالای خارجی» را مشتمل بر ۱۳ ماده و ۲ تبصره به شرح ذیل تصویب نمود:

ماده ۱- اساس قرارداد: این قرارداد بر اساس قانون بیمه مصوب سال ۱۳۱۶ و ماده ۵ قانون حمل و نقل و عبور کالای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴، بند «خ» ماده یک و تبصره‌های ۲ و ۴ ماده ۱۰ آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور مصوب ۱۳۷۷ و بند ح ماده ۱ قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰ و تبصره ۲ ماده ۶ آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۲ و قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰ بین تشکل اقتصادی به عنوان بیمه‌گذار و شرکت بیمه به عنوان بیمه‌گر و گمرک جمهوری اسلامی ایران به عنوان ذی‌نفع با شرایط زیر منعقد می‌گردد.

ماده ۲- تعاریف: اصطلاحات مورد استفاده در این قرارداد در معانی مشروح زیر به کار می‌رود:

۱- بیمه‌گذار: تشکل اقتصادی است که با عضویت شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی که به موجب قوانین و مقررات مربوط ثبت گردیده و مسئولیت اعضا در قبال حقوق ورودی را پذیرفته و آن را نزد بیمه‌گر بیمه نموده و متعهد پرداخت حق بیمه است. اتاق بازرگانی و صنایع، معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز می‌توانند به عنوان بیمه‌گذار این قرارداد باشند.

۲- شرکت حمل و نقل بین‌المللی: شخص حقوقی ایرانی که به موجب قوانین و مقررات مربوط، مجاز به انجام عملیات حمل و نقل بین‌المللی است.

۳- بیمه‌گر: موسسه بیمه‌ای است که دارای پروانه فعالیت از بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران بوده و مجاز به انجام عملیات بیمه در این رشته است.

۴- ذینفع: گمرک جمهوری اسلامی ایران است.

۵- بیمه‌نامه: سندی کتبی است که توسط بیمه‌گر بر اساس مفاد این قرارداد برای هر پروانه عبور خارجی صادر شده باشد.

۶- قاچاق: منظور از قاچاق در این قرارداد موارد قاچاق موضوع بندهای ب و ت ماده ۱۱۳ قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰ و بند ب ماده ۲ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ صرفاً در ارتباط با عبور خارجی است.

۷- پروانه عبور خارجی: نسخه دوم اظهارنامه عبور خارجی که توسط گمرک پس از انجام تشریفات گمرکی در رویه امور خارجی برابر مقررات صادر می‌گردد.

۸- حقوق ورودی: حقوق گمرکی معادل چهار درصد (۴درصد) ارزش گمرکی کالا به اضافه سود بازرگانی که توسط هیئت وزیران تعیین می گردد به علاوه وجوهی که به موجب قانون، گمرک مسئول وصول آن است و به واردات قطعی کالا تعلق می گیرد ولی شامل هزینه های انجام خدمات نمی شود.

۹- اظهارنامه عبور خارجی: منظور از اظهارنامه عبور خارجی، اظهارنامه موضوع ماده ۳۹ قانون امور گمرکی و آیین نامه اجرایی آن است.

ماده ۳- موضوع قرارداد: موضوع قرارداد عبارت است از مسئولیت تامین تعهدات شرکت های حمل و نقل بین المللی در قبال ذی نفع بابت حقوق ورودی که بر عهده بیمه گذار بوده و توسط وی نزد بیمه گر بیمه می گردد.

ماده ۴- وظایف بیمه گذار: وظایف بیمه گذار به شرح زیر است.

۱- بیمه گذار موظف است حق بیمه را به ترتیبی که در بیمه نامه مشخص گردیده به بیمه گر پرداخت نماید،

۲- بیمه گذار موظف است همزمان با انعقاد این قرارداد فهرست مشخصات شرکت های حمل و نقل بین المللی که تعهد آنها را پذیرفته به بیمه گر اعلام نماید،

۳- بیمه گذار موظف است شرکت های حمل و نقل بین المللی که تعهد آنها را پذیرفته ملزم به انجام اقدامات زیر نماید:
الف- در صورت اطلاع از هرگونه مغایرت بین محموله و پروانه عبور خارجی و مواردی که منجر به عدم خروج تمام یا بخشی از کالا در مهلت مقرر می شود، مراتب را حداکثر ظرف ۲۴ ساعت از زمان اطلاع، به بیمه گذار و بیمه گر اعلام نماید،

ب- اقدامات لازم جهت حفظ کالای عبور خارجی به عمل آورد،

ج- در صورت دریافت هر گونه اخطاریه در ارتباط با موضوع قرارداد از سوی مراجع ذیربط مراتب را بلافاصله به اطلاع بیمه گذار و بیمه گر برساند،

د- حداکثر ظرف یک هفته پس از تحویل کالا به گمرک مقصد یا خروج کالا از هر یک از مرزهای مجاز گمرکی کشور، اعلام وصول کالای عبوری را از گمرک اخذ و به بیمه گر ارائه دهد.

۴- بیمه گذار موظف است به منظور حسن اجرای این قرارداد تضامین لازم را متناسب با حجم عملیات و ریسک شرکت های حمل و نقل بین المللی که تعهد آنها را پذیرفته، در اختیار بیمه گر قرار دهد.

ماده ۵- وظایف و تعهدات بیمه گر: وظایف و تعهدات بیمه گر به شرح زیر است:

۱- بیمه گر موظف است بر اساس اطلاعات ارائه شده و معادل مبلغی که توسط گمرک ورودی در اظهارنامه عبور خارجی اعلام می شود بیمه نامه را صادر و در قبال پرداخت حق بیمه از سوی بیمه گذار به وی یا نماینده او تحویل نماید،

۲- تعهدات بیمه‌گر در مورد هر پروانه عبور خارجی از زمان خروج محموله از گمرک مبدأ آغاز و با صدور گواهی وصول کالا توسط گمرک مقصد یا عدم اعلام خسارت از سوی ذی‌نفع به بیمه‌گر تا ۹۰ روز پس از مهلت مقرر در پروانه عبور خارجی (هر کدام زودتر اتفاق بیفتد) پایان می‌پذیرد،

۳- بیمه‌گر موظف است با درخواست و هماهنگی ذی‌نفع، واحدهای صدور بیمه‌نامه موضوع این قرارداد (اعم از شعبه یا نمایندگی) را در مبادی ورودی گمرک مستقر نماید و مشخصات آنها از جمله دارندگان امضای مجاز در آن واحدها و نیز هر گونه تغییرات بعدی را کتباً به اطلاع بیمه‌گذار و ذی‌نفع برساند،

۴- بیمه‌گر موظف است با طراحی سامانه نرم‌افزاری مناسب نسبت به فراهم شدن امکان تبادل اطلاعات لازم با بیمه‌گذار و ذی‌نفع اقدام نماید،

۵- در موارد زیر، بیمه‌گر مکلف است ظرف مدت ۱۵ روز پس از دریافت مدارک موضوع ماده ۷ با رعایت شرایط این قرارداد خسارت را به ذی‌نفع پرداخت نماید:

الف- چنانچه کل کالای مندرج در اظهارنامه عبور خارجی که بر اساس آن بیمه‌نامه صادر گردیده است ظرف مهلت مقرر در قانون امور گمرکی به گمرک مقصد تحویل داده نشود،

ب- در مواردی که کالای عبوری تحویل شده به گمرک مقصد بر اساس صورتجلسه گمرک خروجی یا گمرک بین‌راهی کسری داشته باشد.

تبصره- در مواردی که پرداخت خسارت در مهلت مقرر، از سوی بیمه‌گر به تاخیر بیافتد، مشمول حکم ماده ۵۲۲ آیین دادرسی مدنی می‌شود.

ماده ۶- وظایف ذی‌نفع: وظایف ذی‌نفع به شرح زیر است:

۱- چنانچه تمام یا بخشی از کالای عبور خارجی ظرف مهلت مقرر به گمرک مقصد تحویل داده نشود ذی‌نفع موظف است مراتب را ظرف مدت پانزده روز پس از احراز عدم تحویل کتباً یا هر طریق قابل اثبات دیگر به بیمه‌گذار و بیمه‌گر اعلام نماید،

۲- ذی‌نفع موظف است در صورت تشخیص قاچاق، نسبت به پیگیری موضوع وفق ماده ۴۱ قانون مبارزه با قاچاق مصوب سال ۱۳۹۲ در مراجع ذی‌صلاح اقدام نماید،

۳- ذی‌نفع موظف است به منظور تبادل الکترونیکی اطلاعات همکاری لازم را با سایر طرف‌های قرارداد به عمل آورد،

۴- ذی‌نفع مکلف است لیست شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی دارای سابقه تخلف از مقررات گمرکی را به طور مستمر برای سایر طرف‌های قرارداد ارسال نماید،

۵- ذی‌نفع موظف است پس از احراز هر یک از موارد زیر خسارتی را که از بیمه‌گر دریافت نموده است به وی مسترد نماید:

الف- کالا پس از پرداخت خسارت با تاخیر به گمرک مقصد تحویل شده باشد،

ب- در مواردی که پس از پرداخت خسارت بر اساس تشخیص ذی‌نفع یا رای قطعی مرجع رسیدگی‌کننده ذی‌صلاح اثبات شود که کالا از کشور خارج شده است،

ج- در مواردی که به موجب رای قطعی مرجع رسیدگی‌کننده ذی‌صلاح عدم خروج یا تحویل کالا ناشی از فورس مازور بوده باشد.

۶- ذینفع موظف است حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از دریافت خسارت اصل بیمه‌نامه را به بیمه‌گر تحویل نماید.

ماده ۷- مدارک لازم برای دریافت خسارت: برای دریافت خسارت، ذی‌نفع موظف است ضمن اعلام کتبی خسارت به بیمه‌گر، اسناد و مدارک ذیل را به وی ارائه نماید:

۱- تصویر اظهارنامه عبور خارجی ممهور به مهر گمرک،

۲- تصویر بیمه‌نامه مربوط،

۳- تصویر اوراق مربوط به اقدامات قانونی صورت گرفته در مراجع ذی‌صلاح توسط ذی‌نفع در صورت تشکیل پرونده،

۴- تصویر مکاتبات ذی‌نفع با بیمه‌گذار موضوع بند ۱ ماده ۶ این قرارداد

ماده ۸- استثنائات: در موارد زیر بیمه‌گر در مقابل ذی‌نفع تعهدی نخواهد داشت:

۱- کاهش وزن کالاهایی که به موجب مفاد قانون امور گمرکی به طور ذاتی دچار افت وزن می‌گردند،

۲- فورس مازور نظیر سیل، توفان، زلزله، آتش‌فشان و سایر حوادث و بلایای طبیعی و نیز جنگ و شورش.

ماده ۹- بازیافت خسارت: پس از پرداخت خسارت، بیمه‌گر جانشین ذی‌نفع جهت بازیافت خسارت پرداختی خواهد بود و بیمه‌گر می‌تواند نسبت به بازیافت خسارت پرداختی، از بیمه‌گذار یا شرکت حمل و نقل اقدام نماید.

تبصره- در مواردی که علت عدم خروج تمام یا بخشی از کالا ناشی از عذر موجه موضوع تبصره ۱ ماده ۵۷ قانون امور گمرکی باشد، میزان بازیافت حداکثر ده درصد خسارت پرداختی خواهد بود.

ماده ۱۰- مدت قرارداد: مدت قرارداد یک سال شمسی است و قابل تمدید برای دوره‌های بعد خواهد بود.

ماده ۱۱- خاتمه اعتبار بیمه‌نامه: با تحقق هر یک از موارد زیر اعتبار بیمه نامه تمام می‌شود:

۱- تحویل کالا به گمرک مقصد و یا خروج کالا از مرزهای مجاز گمرکات کشور طبق اعلام گمرک ظرف مهلت مقرر،

۲- پرداخت خسارت از سوی بیمه‌گر.

ماده ۱۲- نحوه فسخ قرارداد: در طول مدت اعتبار قرارداد هر یک از طرف‌های قرارداد می‌توانند با اعلام قبلی (به صورت کتبی) یک ماهه به سایر طرف‌های قرارداد، نسبت به فسخ آن اقدام کنند. در صورت فسخ، طرف‌های قرارداد متعهد به ایفای تعهدات ناشی از این قرارداد در مورد بیمه‌نامه‌های صادره قبلی می‌باشند.

ماده ۱۳- نحوه حل و فصل اختلاف: هرگونه اختلاف ناشی از تعبیر، تفسیر و یا اجرای این قرارداد، در صورتیکه از طریق برگزاری جلسات مشترک و مذاکره حل و فصل نشود، با رعایت قوانین و مقررات مربوط قابل ارجاع به داوری یا طرح در مراجع صالحه خواهد بود.